

پرشنبه - ۱۵ کانون اول ۱۹۲۷

جلد : ۹

پشتی سنه - نومرو ۱۰۰

اداره خانه :

باب عالی جاده سنده اقدام

پوردی پانده کی بناده

خصوصی دائره

صاحب و مدیری

محمد مسیح

مجله علمی

آبونه شرطری : سنه لکی ۲۵۰

آلتی آیانگی ۱۲۵ ، فوق العاده

نسخه لرایچون ۳۰۰ و ۵۰۰

غروشدور .

مجموعه مزه پشته طبعی تنسیب

ایدله بن از لرل اعاده ایدلر .

هر آیه برنجی داره پشتی کونلری هیقار ، علمی ، ادبی ، اقتصادی ، صرانی مجموعدر .

☆ مُوسِيقِي ☆

اسماء عیلى حقى بك

۱۳ یا شاید ۶۳ یا شاید قادر نام بزم موسیقی ایله یکجندکده سوکرا نهایت کوزلری ابداً قایان حق بی حقدده یازیلاق چوق شیلر واردور . کندیسی مغرط برآلوتورلی اواراق تمیث ایلدی رونه بر فحظه اوقومقه اکثفا ایدملر اولوب ایشیده ، ز ، مملکتک اله قلمی تمیلبلدن ری سنده باغقا شلده - یا - یله جکر ، کنلندیسی بکری سته یقین بر زماندنیری طایفه، بولده حرکی آریجمده ، وظیفه یلدک حق یک ، عمر و یانک اعلانی اله تأسس ایلدی شیزاده با یانک «موسیقی» خانی مکتبی « نذکی ایشلری اله باغسه طایفه باغلاشمیدی . ایشته برده او نکلده ، هنوز سکز یاشلرلنده ، و هیچ بر شیدن آکلایان بر چوجوق اولوق ، مملکتک بویکله موسیقی حقدده کدر ، نوله یازوب اوقومقه چالیشیرم ، حقدده او کونلردنیری ایدیمدکم وکرلر ایله بکونلری موسیقی ییکلیرلمی قوشیلار شدیرمه فاعلترم تاملارور .

وقلندن آزر بر زمان اولدی . سرایدکی موسیقی احرآت عالمه ییکلیرلندن استفاده یجون کندیسه مرامعت ایشتم . اولورور بر خلی فوشوش . و ایشته ایلک دهمه اولوق او اواندا سرایدکی موسیقی حرکاتلرک داغده بر اقدیمی تاثیرلری سزدم . ایشته فواج سوزی :

« آوروپا ایشته باغقا بر ایدر . اینین مشکل بر سابعه ، نکلرودم ، نوقوسر لوبکده ، »

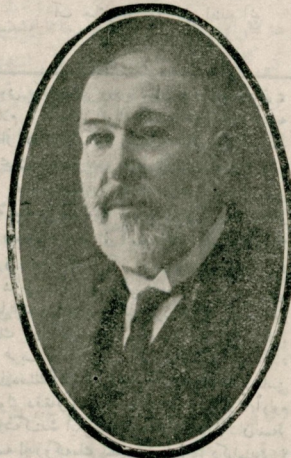
« اوغلم ، سزلی ییشکرده ، قوسر و اتور اجنی خوارک الدن تماماً قوروناسون ، نام معنایله بر نوبک مؤسسسی حالی آلیسن .

سکک و قله کورد اولسی دولایسه یلر سرایده تشکیل اولومان قورویه آلیندینی ، اولونجه بر زمان بوتکلیلاند ، چالیشیغی آکلانه قن سوکراد : «صوت یک ، ذاتی یک ، ذکی یک اجنی خوارک استفاده یی ییلیر ، م «لا یف جن بر ایشک خوارک بولامدق ، دشر ، و شخصی حکملر قارشیق اولان بو اعراف - یعنی غر بر فنی ییلمه مکدن دولدی اجنی اواراد . حاضر بولومان ایچنده باطنیم اقصیه یی متار ایشدی .

ایشته تماماً و اجنی تاثیرلر آئنده اولوق درکده . وسقده (باشقانی ۱۸) ایچن ایشیاجی دویمشدی . نفعه لری ، اصول و شکلری کدیمدکرماتر ویشله بر الحقیقه قیدلری یانیدی دکل . فقط ، اسی سازلرک تک سسلی موسیقی بون اکلکجه ، بادیعی بون شکلی باشقائلر ، «مودا» دن عبارت قافله محکوم ایدی . او ، بو نتیجه ییلریمز ایدی : هر سکک اعترافندکی ، و بر آزی اول

[۱] جن بکک وفاتی مناسبتیه . ملی جموعه کین نسخه سنده اولون مختصر دکی . « بیکک » تعبیری بر « باشقانی » ناک داما دوغر اولوردی . چونکه ، بیکک ، بکسظده (مودر) ، دینلاشان جندی بر معنا حی و یرمکده در .

فل استبدكم سوزلنده مذج «طری زکائی»
 معلوم اولدق، حاس ادمزدی دییه یز ازجه
 اسه ساز اله اوهرت تابق بولندی ویشلری
 اریق افسقلیه یقینند ایشق و نامادی
 اعتراضلری و یله یوپ یازمش اولدیز ایچون ،
 «اوهرت» اسی یزیه «شرقی اویون» اسی
 قولانیلما یولندی مداخله قیلر ییلوز . یه
 سرایدی آز چوق ای کورکولی ای طفری
 ز کائی نظرده آلهجه ، بو ناکدن مقصدیک،
 «اوهرت»ک یوب یونیم یاشقاری اولدیق «ناخته»
 ای نقده کورجه کیمیز . خلک بیکک وودا
 ازورلنده هر شکله اوورس اولون اویون
 خصوصندی تالاک اله ، «معیت» دلی
 آسانده سیتی بر مناسب واردر . بو حقیقهر
 کوردموز ، ویا کورمور ایتمه .
 حق بیکک قیایدیلک ازلری ، اسکی طرزددی
 بعضی پیشور ، بته و شریقلردر . محصلرکنی
 نظرده آلاق «ارزدی» قعته ده صاحب

اسماعيل حقي بك مرحوم آ

ایسته‌نیل واراده، بز و فکرده دکنلر جونکه،
 یوشون اسی-بته کارلر تیز فکر سوبه نندن عریونه
 بیتم و دردلر، بیهیلرینک یکانه علی الهام، نیلمری
 (صوف) دی. یرق موسیقیلرده حی و اشقی
 (subjectif) معنلردن باشقی ازلاملر دی.
 اساساً، قسماً بو یوزددرکه، اسی موسیقیلر تیزی
 نوئوزن بوردل «بدائی» و تول و روانه اوسه
 اتخاج ییک سنه اولکی آرووی موسیقسی ایله
 مقایسه‌سی قال «توصیف» ایشیلردر. حسیدلرنا
 فکریده محتوی موسیقی، معالاً ف تشکیلنده
 قییمدی مقادیر حصه بولونلار. یوزددر صنعتدر،
 ونکلر یبار، حی بیک اسی طرز اولرنده،
 سکیلیته کارلرینک ایشیق، خاص قوت اراغلی-
 یسه - شاید چقرسه - و قوت یو-یوز اولش
 و اولاجرله، چونکه، یته دوسه و روانلر دیک
 کی: خالره قلییمه‌امیدر، بر دهاو اکیس و ایلانک
 بر مدانه کترله یکه ککر، اکی مشق و

[illegible]

و به معلومات «دو کرا» «موسیقی ایشلری»
تاریخچه‌ده کی وقتنی تیتیه یکم : غربده ۱۹ نی
عصر اولارلاندی و لایساق موسیقی ایشلره ایکی
عزلی چاییشا بولی دها انضمام ایشدر. بولند
ری «تاریخی قوشلر» (Concerts histo-
rique) کاهلاری مودوده اولایان موسیقی
دیکلر تیکه چایاشمقدور، دیکری ایسه «حقیقات»
(folk - lore) تهنقیزی در. ایلده، حق یک،
و ایکی بولده کی اجرائات : برنجی یاشنه بر آژ
و قمارلک الحاتی ایل، بر آژده میشت درلرلک
اجرائات آئنده، و سیاهده حرکت ایش اولسا
بیله - علمیکسنده کی - ووسی سیاهلر - کجه
ایلاک علمی حقیقات تهنقیزی فرنیس اولارلک تشبیه
بالادای دیکر، دها اول خصوصی سوزنده
اک جوق خلق شرقیی طولبلان - حق یک ایش.
ایسکی بولک دالارلر، سرای خازنده کی حلقه
دیکلرک ایلاک اجرائتی تاریخی قوشلریده او
چمدر.

اكثرته موسيقى - غنائی كنهتند. پیش از او
شاگردی ، مختلف غزلیه اولی برقی ذوالالعلم
قاضی كوی موسیقی مكنتی ، و نیز ترق موسیقی
مكنتی اولی برقی میدانه كنهتند. سرای اسی
تكهك قالدیریش اولدی شویسهاده ، وملكك
زمرهك صنت نماه قوه موسیقیریه
كوهدهكی رغبت اذاجقه ، ووشا كدرلك
ایلی كلنلك اتحاد احتیاجی دواجیرلی ،
وایشله تاریخی برکوه ویرمه باشا قاجاری
طعمری - تاریخی قوزیر - شعوریک
پولناچی كونهلر اولازی دلدیر ، چونكه حیاق
قوزیر - حیاقی كندی كنده آرتقدهدیر .
شوحقه ایمان آتاك مجبورندهركه : منحصر
و ساعترله قادی و صانی ، ویا كه ایی ترنم
ایدوب ، خلق مادی بر « فنی مرابه » غائی
ایچنده اویوتان اسی صنت ، ویرمه صوكر
احتیاجی - ورك اللد قاضی قوزنلامایق [۱] ،
طعمر بر (تریه آتی) غائی آلامایق ، صرافیلر
[۱] بر ایلان موسیقیشناسی اولوب عبدالعزیز
زاهدین اعتباراً توره كدهدند . چالیشارق ۱۸۹۶ده
استانولده وفات انمشدر .

تشریف

قضازده

دکتر بولجیسی جوقدن حاضر لائمشدی. هر صبح ساحله اینر و اوزون اوزون هوایی، صولری تدبیک ایدردی. فقط یو لائماشی آپي زمان ممکن ایلادی. کور نلراونی جوق بجریکسز و قورفاق بولولردی، حالوکه بولجی، ساده جه متردددی. اینجده، هوانک اگ مساعدیله ده کیک لک سا کتفی و بالخاصه کیمک لک صارصیتسینزی بولوق اندیشه می واردی. اوکا کوره کوه خفیف بر شینتی بر فریطینا، صولرده بللی، ایرسز بر چیرپیتی طغیان باشلانجی ایدی و یویوک نتیجه لر، جوق وقت کوچوک علامت لک ارقاسندن کلردی. بولجی، مقدمه سز اولری هیچ حساب قاتماوردی. بولجینک بکله میسی، کرجه اورون سوردی. فقط او، بگون دیکز جیقا جغندر امیندی. چونکه ساحله اوطور بیوردی و صولر، ایریشه یلکاری هر شیتی ناصیل اولسا چکوب سوروکارلردی. بر صبح دکر، صانکه کندی قایب ایتدیده. بر طاتی صو کولی حالت کیردی. ایلیق بر تشرین ک نشنک ایشیتدینی ساحله بونون بویله اوزامش، اوجاق باشنده یاتان برکدی کی میریتسینی یله کسمدیدی. هر کون اونک بوز یردن باش قایران بوز دالغاسیله چارپیشه آلیشمش قوشلر، کاه قومله دیزلی پورسلان او یوخاقلری آند براق کاه برلر سریش دیکز کوپوکندن صیرالری خاطر لالاراق اوزاقده جانسز دوریورلر، ایشسز قالمشارک صیقیتسینی دوپو یور و دوپو یورلردی. مع ماقیه دیکز بولجیسی بو اذابه یاباشی قالدی. اونک ایچون اکنیکه جیقا جوق زمان کلشیدی. چونکه جوق خفیف، بیشیکنده اوپویان بر بیک نفسی قادیار، ایرسز بر روزکار اسبور و صولرک یوزی، اوزرنده اوزون بر ایپکی ائک دولاشان توزی بر صالون

ملر اویانی :

مجلس مرقندر جانی قالدیر
عاقبتلر اولسون ایچ اقدم ایچ
جال پاککنده قاتی قالدیر
زیارتلر اولسون ایچ اقدم ایچ
بریک با ملک ظهور ایلهدک
مجلس عشاق مسمور ایلهدک
جام رغوایی بر نور ایلهدک
شطارتلر اولسون ایچ اقدم ایچ
چیق اوطور تختکده سکوت ایله
رقب بدخواهه خصومت ایله
بادشاهسک بوگون حکومت ایله
عدالتلر اولسون ایچ اقدم ایچ
کوهری بوکونه دولت سنکدر
بار ایله مدمسک فرمت سنکدر
آل اقدم جانی نوبت سنکدر
آب حیاطلر اولسون ایچ اقدم ایچ
کوهر

تایوبی بوکشمک وزره قاتقان، ازکاه قادی، اسلام، خرستانلارک قیام حانده، صولقطه قادیار دوکولن کوز باشلرند هب عینی حرمت و محبت خارلرندن ملهم نأزلی کوردک
بحره صنعتکارلرک اگ اوکده خوشوعوس ایله جالیدینی شوبهک «مان ماری» نه مینیدار بر وضیته ایدی : نأزلی افقده کی قدرتی ایله شرق نفعلرک بر آرز و نسنده بوکله ایرکن، بر شرقی بستمکاره قاری صولک حرمت وجیهیسی ایفا ایدییوردی. مدفته موزقه ایله کوپورولن ایلک تونک موسیقی منسبده حق ک اولیوردی. ده غریب قصاده کده بالذات ایستایی شوبه، جنازمنسک آلمان موزارک «دو کیم» ایله قالدیرلانی صولک دقتلرند وصیت ایتشدی : موزارک، اولوم دوشه کنده اکن یله دوداقلرند دولان نغمه ایله او کوهیمک بعضی سطرلری کیرمیدی ؟ صنعتک سسی ملی اولدینی قادیار بریدردی موده رن موسیقی تفتیق تحصیل ایتده، موده رن موسیقی کوتلوری آتادن — که بو کولتوره، صنعتکارلر قادیار، دیکلر یوب آکایانرند، محاضرده هیچ برجدی بیکلک حرکتی میده اگ کتیرمه می کیمز بولنده کی تدقیق برزی یازمده آرتیق دوام ایدمیلیر.

محمدرزاعف

بر تصحیح — چکن مقاله سوکندکی (ژول روائنه) نک معروف بر فرقی، منق بر اداتک و نوبلایی بوزندن معکوس بر معناده چیقشدر. هیئتیه بنام مذکور فقرتی تکرار ایدییور : «عرب موسیقینک ابروی و وصفلری حقیقه عصرین موسیقی صنعت ایله مقایسه صورته کجملر چقارلامسی منطقی و قانددلی اولور. بونون اشداتی صنعتگر کی بوموسیقی آلا ق ایچونده، اونی محیط وزمان اینجده بولونمده، یک سنه کیری به جوع ایتله لازمه ... صوکارا، عینی مقاله نک ایلک ستونی اوزلارندکی «شدله تعقیب» دقتله تعقیب «اولاجقدر — م. ر. ر.

منحصر قلا جقدر. [۱] حق بک شاکر دلرینه «تاریخی قونسلر» شموری تعلیم ایدمه لک بر فکر سوپه سنده دکلیدی، تلایم ائک ایشیده ده کلردی. شرق و غرب صنعتلری عینی سوپه ده کوردمک بولای سربالی برپه سنه مالکدی : لایلا خانم کی، «تاریخی قونسلر» عیدیک «موده رن موسیقی قونسلری» نه ننتله هر برده هیچ مابه سنده قالدی نه بالنا سیه علاوه ایدمه لک ایشیده زده هنوز بوطیبی نسبت نقر ایش کلردی. اوده، موده رن موسیقی قونسلرک اکثری محافظه ایتی، طبیعی حالدر : چونکه، جمیتلر برنجی درجه ده عصری صنعت ریلری دوشونورلر، قدیمات موزلرک تاسی صوکارا کایر [۱]. عینی وجهه، «تاریخی قونسلر» ده، «هرکتلی صنعتلر» دن ممدود اولان موسیقینک «هرکتلی موزی» فی تشکیل ایدوب — ساز و نوله موزه. لرینک متممی درلر، موسیورلر ایله دیکر صنعتلر قورک آرزولردی، شرق مملکتلرند، چالانلری و آکایانلری ایله بو یوله بر متعم و جدی «هرکتلی موزه» نک باشامانه بونون منورلرجه اعتنا اولونماشی، علما اینجیک اجرایی در بوله بر تثبیت و قوعنده حق بک جوق آزانجقدر. مستشرقلر شرقده موده رن صنعت کولتورینک انتشاری مقصد — یوز سوله مزار، چونکه بونک اجتماعی امکاندز بر توبیه مسئله سی اولدینی یایلرلر. حق بک مسک شقنه، چالیشانفته وظیفه لرندکی انتظام و بولرکنده دلیل صایق لومیزدر. چونکه بو سوره یی یلمه یی یوقدر. بالاسنک و بویوک بالاسنک جمیتلری، بتمش برایشده ادراک ایتدینی ایچون، — اسکی جمیتلر معنونه هر شیتی نوار ایش بولویوردی. جوق شیلر، خوش حکایه لر یایلردی. نواشی و کولر یوزی ایله طایفوب، ائی اویک اوزره هر یانه باشلاشیمزده، باشمزه و کندی آق صاج و صفاته دکر برندن قاتلار، بو یوزندن بر آک اسبک اولان طاتی قیسی ایله «استغفره اوغلر !» دیر، ائی چکر دی. اسکی صنعتکارلرک جناز لرندکی آجتاج حال ایله حق بک تدفین راسمه سنده ایتک شندی بزی دوشونوردی. خاقمزه هر هانکی بر آجتاده سالک صنعتکاره حرمت بولنده کی فکر انکشافی معنونه قید ایتدک. اگر کی قایتکی قورقی — وقاقلرند دوام ایدمن حافظه سلسلری ایله خانام ایدلرک سرلرند، [۱] بر نقطه ی خاطر لالاق ایشته رز : اسکی اولرینک تاریخی قونسلرله انحصاری، سوق طبیعی حالت ایش اعتبارلرک آرزولرند باشقا بر شیه اهیت و بریمه ی بسط خنقه مخصوص بعضی موسیقیرک اوزلادن قاتلجی مناسبت قنمن ایت : خلق موسیقیرک، جاری ایلرکده کی ساده کفته لری زم ایدمن، حفظی قولای، و بسط سازلرله چالینیر، خوجایز تحصیل کیرمه یورلر. لری واردر، شرق ایله غربده آکاشی یوقاری یکدیرلرینه معادل سوپه درلر. اولردن، خصوصی مجلسلردن باشقا هیچ بر قونسلر صالونده برلی یوقدر. کیتاره، «لاومه، وؤز اویاده (قوتو) شریقلری کی ... [۲] هر مدنی مملکتده بر موزه مقابل یوزلرجه مکتب واردور.